

LENFOİD ORGAN HASTALIKLARI

DOI: 10.37609/akya.3747.c379

BÖLÜM 72

Tekin ŞAHİN¹
Özgür Yaşar ÇELİK²

1. GİRİŞ

Lenfoid organ hastalıkları, bağışıklık sisteminin önemli bileşenleri olan kemik iliği, lenf düğümleri, dalak ve timüsü etkileyen rahatsızlıklardır. Bu organlar, vücudun savunma mekanizmasında kritik roller oynar ve çeşitli hastalıklara karşı bağışıklık yanıtı oluşturur. Primer lenfoid organlar olan kemik iliği ve timüs, bağışıklık hücrelerinin üretildiği ve olgunlaştığı yerlerdir. Sekonder lenfoid organlar olan dalak ve lenf düğümleri ise antikor üretimi ve hücrel bağışıklık süreçlerinden sorumludur. Lenfoid organ hastalıkları, enfeksiyonlar, otoimmün bozukluklar ve neoplastik süreçler gibi çeşitli etiyolojik faktörlerden kaynaklanabilir. Veteriner hekimlikte, bu hastalıkların erken tanı ve tedavisi hayvan sağlığı açısından büyük önem taşımaktadır.

2. LENFOİD ORGAN HASTALIKLARI

Kemik iliği, lenf düğümleri, dalak ve timüs lenfoid organlar olarak sınıflandırılmıştır. Bu organlar aynı zamanda bağışıklık sisteminin bir parçasıdır. Çoğu evcil hayvanda, kemik iliği ve timüs primer lenfoid organlar olarak kabul edilir. Sekonder lenfoid organlar ise antikor üretimi ve hücre aracılı bağışıklık yanıtlarından sorumlu olan dalak ve lenf düğümlerini içerir.

2.1. Kemik İliği

2.1.1. Multipl Miyelom

Multiple miyelom (MM), plazma hücrelerinin neoplastik proliferasyonu ile karakterize nadir bir malignitedir. Köpek ve kedilerde görülmekle birlikte oldukça nadir seyreder. Plazma hücreleri, kemik iliğinde birden fazla bölgede proliferasyon gösterir ve bu da yaygın bir plazma hücre artışına neden olur. Çoğu plazma hücre tümörü kemikte oluşur ancak bazen kemik veya kemik iliğini içermeyen ekstramedüller tümörler de meydana gelebilir. Tek başına kemik tümörleri, yaygın ilik tutulumu başlamadan önceki erken bir evreyi temsil edebilir. Kedilerde multiple miyelom insidansının köpeklerden daha düşük olduğu düşünülmektedir. Multipl miyelomlu hayvanlar, immün yetmezlik yaşar ve bakteriyel enfeksiyonlara yatkın hale gelirler.

Klinik bulgular

Bu hastalık ırk veya cinsiyet ayrımı olmaksızın yaşlı hayvanları etkileyen bir malignitedir ve klinik belirtileri oldukça değişkendir. Bulgular, tümörün doğrudan etkilerinden veya serumda artan immünoglobulin konsantrasyonlarından kaynak-

¹ Prof. Dr., Siirt Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, İç Hastalıkları AD., tsahin@siirt.edu.tr, ORCID ID: 0000-0002-1164-3429

² Prof. Dr., Siirt Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, İç Hastalıkları AD., ozguryasarcelik@gmail.com, ORCID ID: 0000-0001-6365-2688

ve laboratuvar analizlerinin kullanılması, daha etkili tedavi protokollerinin uygulanmasını sağlayacaktır. Bu bağlamda, veteriner hekimlerin lenfoid organ hastalıklarını tanıma ve yönetme konusundaki bilgi ve becerilerini artırmaları, hayvan sağlığını koruma adına önemli bir adımdır.

KAYNAKLAR

1. Ağaoğlu Z, and Başbuğan Y. Hematolojik hastalıklar. In N. Altuğ (Ed.), Köpek ve Kedilerin Klinik Hekimliği (Vol. 3). Güneş Tıp Kitabevleri. Ankara. 2019. pp. 681-744.
2. Alan E M, Bamaç Ö E, and Koenhems L. Evaluation of platelet count and platelet indices in cats and dogs diagnosed with lymphoma. Kocatepe Vet J; 2022; 15 (3), 332-341.
3. Burgess K. Lymphomas. In D. Bruyette (Ed.), Clinical Small Animal Internal Medicine (Wiley Blackwell. John Wiley & Sons, Inc., 111 River Street, Hoboken, NJ 07030, USA. 2020. pp. 1231-1239.
4. Comazzi S, Aresu L, Burton J, and Avery P. Lymph Nodes. In L. Sharkey, M. Radin, & D. Seelig (Eds.), Veterinary Cytology (Wiley & Sons. USA. 2021. pp. 319-341.
5. Day M. Diseases of Lymphoid Tissue. In M. Day (Ed.), Clinical Immunology of the Dog and Cat (Vol. 2). Manson. 2012. pp. 369-390.
6. Dunn J. Lymphadenopathy. In J. Dunn (Ed.), Textbook of Small Animal Medicine (W.B.Saunders. UK. 2000. pp. 151-159.
7. Eldredge D, Carlson L, Carlson D, and Giffin J. Tumors and Cancers. In D. Eldredge, L. Carlson, D. Carlson, & J. Giffin (Eds.), Dog Owner's Home Veterinary Handbook (Vol. 4). Wiley Publishing. Hoboken, New Jersey. 2007. pp. 525-544.
8. Garcia J, and South-Bodiford R. Hematology. In L. Merrill (Ed.), Small Animal Internal Medicine for Veterinary Technicians and Nurses (John Wiley & Sons, Inc. USA. 2012. pp. 161-192.
9. Ishida T. Lymph Node Aspiration and Biopsy. In S. Ettinger, E. Feldman, & E. Cote (Eds.), Textbook of Veterinary Internal Medicine: Diseases of The Dog And the Cat (Elsevier. St. Louis, Missouri 63043, USA. 2017. pp. 366-369.
10. Johns J. Immune-Mediated and Other Nonneoplastic White Blood Cell Disorders. In S. Ettinger, E. Feldman, & E. Cote (Eds.), Textbook of Veterinary Internal Medicine: Diseases of The Dog And the Cat (Elsevier. St. Louis, Missouri 63043, USA. 2017. pp. 856-860.
11. Kozicki A. Lymphoid Leukemias, Myeloid Neoplasia, and Myelodysplastic Syndrome. In D. Bruyette (Ed.), Clinical Small Animal Internal Medicine (Wiley Blackwell. John Wiley & Sons, Inc., 111 River Street, Hoboken, NJ 07030, USA. 2020. pp. 1223-1230.
12. Kristal O. Plasma Cell Disorders. In D. Bruyette (Ed.), Clinical Small Animal Internal Medicine (Wiley Blackwell. John Wiley & Sons, Inc., 111 River Street, Hoboken, NJ 07030, USA. 2020. pp. 1241-1246.
13. Larson M, and Biller D. Diseases of the Mediastinum, Chest Wall, and Diaphragm. In S. Ettinger, E. Feldman, & E. Cote (Eds.), Textbook of Veterinary Internal Medicine: Diseases of The Dog And the Cat (Elsevier. St. Louis, Missouri 63043, USA. 2017. pp. 1144-1152.
14. McNiel E. Lymphadenopathy and Lymphoma. In M. Lappin (Ed.), Feline Internal Medicine Secrets (Hanley & Belfus. Philadelphia. 2001. pp. 349-355.
15. Morrison W B. Lymphoma in dogs and cats: CRC Press.2004.
16. In R. Hajek (Ed.), Multiple Myeloma - A Quick Reflection on the Fast Progress (InTech Open Rijeka, Hirvatan. 2013. pp. 289-326.
17. Nelson R, and Couto C. Lymphadenopathy and Splenomegaly. In R. Nelson & C. Couto (Eds.), Small Animal Internal Medicine (Vol. 6). Elsevier. USA. 2020. pp. 1407-1419.
18. Raskin R. Hemolymphatic System. In R. Raskin, D. Meyer, & K. Boes (Eds.), Canine and Feline Cytopathology A Color Atlas And Interpretation Guide (Vol. 4). Elsevier. St. Louis, Missouri 63043, USA. 2023. pp. 124-181.
19. Shaw D, and Ihle S. Disorders of the lymph nodes and spleen. In D. Shaw & S. Ihle (Eds.), Small animal internal medicine (Blackwell. 2121 State Avenue, Ames, Iowa 50014, USA. 2006. pp. 528-534.
20. Souza C, and McEntire M. Thymus. In L. Sharkey, M. Radin, & D. Seelig (Eds.), Veterinary Cytology (Wiley & Sons. USA. 2021. pp. 352-357.
21. Stead A, Frankland A, and Borthwick R. Splenic torsion in dogs. Journal of Small Animal Practice; 1983; 24 (9), 549-554.
22. Teske E. Cytology of the Lymphoid Tissues. In J. Dunn (Ed.), Manual of Diagnostic Cytology of the Dog and Cat (John Wiley & Sons, Ltd. UK. 2014. pp. 33-55.
23. Vail D. Hematopoietic Tumors. In S. Ettinger, E. Feldman, & E. Cote (Eds.), Textbook of Veterinary Internal Medicine: Diseases of The Dog And the Cat (Elsevier. St. Louis, Missouri 63043, USA. 2017. pp. 2065-2078.